

AMICULU FAMILIEZ?

FOIA BISEPTEMENARIA
PENTRU TOTE TREBUINTIELE VIETIEI SOCIALE.

Va fi în 1/13 și 15/27 din fiecare luna. Pretul de prenumeratiune pentru acest an este 1 fl. 50 er. v. a.
4 franci — lei noi. A se adresa la REDACTIUNEA foiei în Gherl'a. — Szamosújvár.

Doue fete.

Demanetia la fontana
Doue fete siedu pe berna.
Un'a dice: tu surata,
Io 'n cagilegi-oiu fi nevesta, —
Cà Giorgitia m'a petitu,
Si me ducu cà mi-e iubitu.

Cea-lalta tace lina
Si se 'ntorce spre fontana . . .
Totu privesce 'n valurele,
Lacramile-i curgu margele;
Si-si ascunde 'n mana blandu
Cei doi ochisiori ce plangu.

Copilita cea voiosa
Ie cărligulu merge-acasa.
Cea-lalta stă pe berna,
Stă ce stă si mai suspina:
— Vai Giorgitia ce pecatu,
Te-am iubitu si m'ai lasatu!

Vremea trece, diu'a cresce,
Singurica totu vorbesce, —
Vine sé'a blanda, lina,
Ea totu plange la fontana:
— Vai Giorgitia ce pecatu,
Te-am iubitu si m'ai lasatu!

Nóptea-i mare, 'ntunecata,
Ea totu plange seuitata.
Frundi'a-aude si o 'ngâna,
Ventulu sufia si suspina:
— Vai Giorgitia ce pecatu,
Te-am iubitu si m'ai lasatu!

* * *

Demanetia la fontana
Olulu singuru lângă bârba;
Dar' in apa-unu chipu cu sânge
Par' că si-acum totu mai plâng:
— Vai Giorgitia ce pecatu,
Te-am iubitu si m'ai lasatu!

V. R. Buticescu.

IFIGENIA IN AULIDA.

Tragedia in 5 acte.

— Dupa Euripide —
(Continuare.)

Actul IV.

SCEN'A I.

Achile (singuru).

In ce locu e alu ostei elene beliduce?
Copii, dintre voi care la dinsulu se va duce,
Se-i spuna că la usia feitorulu lui Peleu,
Achile, stă cautandu-lu? Că-ci nu 'ntr'o forma, dieu,
Ne-aflamu eu toti de bine in portulu acestu mare!
Muere cei ce n'avemu, siedemu fara intristare,
Că-ci casele pustie usioru noi le-am uitatu.
Dar' multi: copii, muere acasa au lasatu;
Acestia vreu se mérga, că-ci dorui chinuesce.
De-ci, ce'a, ce in lucru pe mine me privesce,
Voiu spune: altii érasi vorbésca pentru sine.
Lasându a tierei mele campii de farmecu pline,
Stau că pe spini aice, cu-ai mei ostasi luptandu,
Ce-mi dicu fara 'ncetare: „Achile, pâna candu
Aci siedé-vomu inca p'acestu malu plinu de cézia?
De poti, condu-ne 'n lupta, eu Troi'a se dà-mu facia;
De nu: ne lasa-acasa, de unde amu venit.
Mai multa amenare nu! nu-i de suferit!

SCEN'A II.

Clitemnestr'a si Achile.

Clitemnestr'a.

Fiu bravu alu Neredei! cuventulu teu placutu
Din intru audiendu-lu, venii se te salutu.

Achile (in parte.)

O, ce față modestă! ce ochi blandi de placere!
Așă vre se sciu de unde-i, cine-i asta muere?

Clitemnestr'a.

Nu me cunosci, firesce, că-ci adi ântâiu me vedi.
Mi-place, că — precum vedu — modestia stimerdi.

Achile.

Dar' spune-mi cine esti tu, si cum de ai venit,
Muere, in acestu locu de arme-acoperit?

Clitemnestr'a.

Me chiama Clitemnestr'a, sum fic'a Ledei dulce,
Barbatu mi-e Agamemnon, supremulu beliduce.

Achile.

Cu câte-va cuvinte mi-ai spusu tôte pré bine.

(in parte) Dar' cu mueri in vorbe se stau nu se cuvine.

Clitemnestr'a.

Ce faci? tu fugi de mine? dă-mi mâna — nu fugi —
S'o stringu. Pentru logodna semnu bunu astă va fi.

Achile.

Se-ti dau, dîci, a mea mâna, s'o stringi? M'asiu
teme, dieu,

De regele Agamemnon. S'atingu mâna-ti nu vreau.

Clitemnestr'a.

Candu iei adi de sotia p'a mea iubita fica,
Fiu bravu alu Nereidei, de ce ai atunci frica?

Achile.

Ce-ai disu despre sotia? Cuventu-mi se opresce!
Dór' esci in retacire, séu ceva te-amagesce.

Clitemnestr'a.

Că esci in confusiune, e lucru pré firescu:
Ași sunt mai toti junii, de nunta candu vorbescu.

Achile.

Eu nu sciu, a ta fica s'o fiu candu-va cerutu.
Cu nime despre acést'a nici vorba n'am avutu.

Clitemnestr'a.

Nu te 'ntielegu. Spre mine tu cauti plinu de mirare:
Dar' eu de-a tale vorbe me miru eu multu mai tare.

Achile.

Nici eu nu sciu ce este. Dar' trebuie se scimu,
Că-ci ambii 'n retacire n'asiu crede că se fimu.

Clitemnestr'a.

Frumosu amblaiu! De nunta vorbii aici cu tine,
De care tu nimica nu scii. O! ce rusine! . . .

Achile.

Dór' cine-va voit'a de noi adă jocu se-si bata;
Dar' astă nu-i nimica. Se nu fii intristata!

Clitemnestr'a.

Remasu bunu! eu in ochi-ti nu potu se mai privescu.
Achile.

Adio! eu cu barbatu-ti me ducu se me 'ntalnescu.

SCEN'A III.

Cei de susu si Servulu betranu.

Servulu.

Stai, stai! fiulu lui Peleu, si tu, a Ledei fica!
Pe voi ve cauta.

Achile.

Cine me striga asié cu frica?

Servulu.

Unu servu opritu de sörte a fi mai curagiosu.

Achile.

Acui? că-ci alu meu nu esci.

Servulu.

Alu ducelui faimosu,

Si alu muerei sale cu care-acum vorbisă.

Achile.

Aci-su. Cu mine ce vrei, de 'n cale me oprisă?

Servulu.

Dar' singuri sunteti șre? nu-su si altii p'afara?

Achile.

Ou noi ai vorbe numai? Incóce vino dara.

Servulu.

O! apera-i, Destine! p'acei ce-i amu in minte!

Achile (catra Clitemnestr'a.)

Voru fi interesante, cumu vedu, a lui cuvinte.

Clitemnestr'a (catra servu).

Aci e mâna-mi, spune indata totu ce scii.

Servulu.

Cunoșei eredinti'a-mi față de tine si-ai tei fii?

Clitemnestr'a.

Cunoșeu. Tu esci la casa-mi unu servu vechiu si
iubitu.

Servulu.

Agamemnon că zestre cu tine m'a primitu.

Clitemnestr'a.

De-atunci totu langa mine servesci neincetatu.

Servulu.

Si langa Agamemnon . . . dar' astadi l'am lasatu.

Clitemnestr'a.

Dar' spune-ne acum'a de spusu ce ai in minte!

Servulu.

Copil'a-ti s'o ucida voesce-alu ei parinte.

Clitemnestr'a.

Ce dici? glumesci cu mine? séu dór' ai nebunitu?

Servulu.

I-va taié adă capulu c'unu palosiu aseutstu.

Clitemnestr'a.

Vai mie! că-ci barbatu-mi a nebunitu atunce!

Servulu.

Ba trézu e si cu minte. Nu pentru fic'a-ti dulce,

Nici pentru tine inse! . . .

Clitemnestr'a.

Dar' spune-mi, ce voesce?

Ce demonu fara mila la astă 'lu silesce?

Servulu.

Cuventulu lui Calchante, se pótă osta merge. . .

Clitemnestr'a.

Si unde?... vai, din vietia chiar' elu vré a o sterge!

Servulu.

La Troia, pe Elen'a de-acolo s'o aduca.

Clitemnestr'a.

Si pentru ea copil'a-mi din vietia se se duca?

Servulu.

Scii tot. Artemidei dreptu sacrificiu o da.

Clitemnestr'a.

Dar' nunt'a ce 'nsemneza, cu care me 'nsielà?

Servulu.

Că se-ti aduci copil'a aici fara de tema.

Clitemnestr'a.

La mōrte-a venit uara si ea si a ei mama!

Servulu.

Vai vóue! Agamemnon e pré cutezatoriu.

Clitemnestr'a.

Suntemu perdue! ochi-mi de plansu suntu unu isvoru.

Servulu.

Amaru e plansulu mamei versatu pentru ai sei fii.

Clitemnestr'a.

Dar' tu despre aceste, betrane, de unde scii?

Servulu.

Că-ci e'o scrisore noua plecasem adi la tine.

Clitemnestr'a.

Se nu ponescu de-acasa? séu se grabescu mai bine?

Servulu.

Se nu ponesci. Barbatu-ti erá en minte atunci.

Clitemnestr'a.

De ce n'ai venit uara scrisorea se-mi aduci?

Servulu.

Din māna mi-a luat'o cu sil'a Menelau.

SCEN'A IV.

Clitemnestr'a si Achile.

Clitemnestr'a.

Audi si tu aceste, o! fiulu lui Peleu?

Achile.

Audu, si sōrtea-ti trista o pré compatimescu.

Clitemnestr'a.

Vedi, pentru a ta nunta ei fic'a-mi o jertfescu.

Achile.

Dar' eu l'acést'a nu voi se me 'nvoescu nici-candu.

Clitemnestr'a.

O! lasa-me, Divine,¹⁾ se 'ngenunchiu suspinandu

'Nainte-ti, eu, muere din sange moritoriu.

La ce se fiu superba a-ti cere ajutoriu?

Si pentru ce-su datore a me luptá mai tare,

Decătu pentru-a mea fica?... Da-mi māna de-aperare!

Ajuta-mi, o! Divine, in asta sōrte grea,

Mie, si la copil'a-mi, ce mire te credea.

Că-ci tie ti am adus'o de nunta pregatita,

Si-acum voru s'o omore. Rusine ne-audita
Va fi si pentru tine, de n'o vei apera:
De si nu ti-e muere, ea s'a crediutu a ta...
Te rogu pe a ta drépta, pe maic'a-ti iubitore,
Alu teu nume ne-aduse aice la pierdiare:
Tu ai se ne si aperi de reulu venitoriu,
Tu esci uniculu nostru altaru mantuitoriu!¹⁾
Amici nu amu. Barbatu-mi e duru, fara 'ndurare;
Ér' eu, biata muere, ce se sciu face óre
Intre acesti rei omeni?... dar' si buni, candu ei
vreu!...

Deci tu de ai curagiulu a-mi tinde bratiulu teu:
Voiu fi acusi scapata, dar' altecum... nici-odata!...

Achile.

Intr' uneori ne place a n'asculta de minte.
Suntu insa in vietia adese ori mominte,
Candu svaturilor sale e bine a urmá.
Crescându-me 'ntieptulu Chiron in eas'a sa,
Moravuri forte simple elu a plantat in mine:
Mai mariloru plecu capu-mi, de vedu ca lucra bine;
De nu, in séma nu-i ieu. Aici, si-ori unde, facu
Cumu sciu; cinstescu pe Ares²⁾ cu spad'a-mi dupa
placu.

Pe tine, deci, ce suferi, eu nu te voi lasá.
Ce-'oiu scí, tota voi face, se potu a te-aperá:
Si fic'a-ti, ce venit'a, că soç'i'a mea aice,
Parintele ei nu va nici-candu s'o sacrifice!
Intrigi eu-a mea persona nu faca nim'e 'n lume!
De si ar' elu junghiá-o, dar' totusi alu meu nume
Copil'a ti-ar' ucide! si-atunci onorea mea
Pe veci ar' fi pierduta, s'o am n'asiu mai poté.
Celu mai misielu in lume, nu fiulu lui Peleu,
Ci-alu unui omu netrebnicu, asiú fi atuncia eu,
Candu numele-mi in mana l'alu teu nebunu barbatu
Lasá-l'asiú că se fia unélta de junghiatu.
Nu, juru pe memori'a stramosiului Nereu
Crescutu in und'a marii ce murmură mereu:
Ca-a ficei tale vietia elu nu va se o stinga,
Ba nu va nici cu-unu degetu, nici velulu ei s'atinga!
Séu fi-va orasius mare micutiulu Sipilos,
Si-uitata de toti Fti'a cu numele-i faimosu!
Lui Calchant' gert'a de-astadi, me temu, i-a fi amara.
Séu ce-i unu auguru óre? E o fintia rara,
Ce spune mintiuni multe, si adeveru — nimica;
Fortun'a-i de se schimba si nu-lu sustiene: pica.
O! côte fete inca mi-ar' dă mân'a usioru,
(Asié vorbesce lumea) de-asiú vré că se me 'nsoru.
Prin ast'a Agamemnon amaru m'a vetamatu.
De-a vrutu elu alu meu nume, de ce nu s'a rugatá
La mine pentru dinsulu? Tu fic'a-ti cu placere
Mi-ai fi adus'o 'ndata; si eu, p'a mea muere,

¹⁾ Templele la Grecii din vechime serviau de asilu pentru cei persecutati. De langa altaru nu era iertat a duce la pierdiare nici pe cei mai mari facatori de rele.

²⁾ Ares, la Romani Marte, dieulu resbelului.

Decum-va dins'a-i caus'a, că-aci stămu opaciti,
Așii si predat'o insu-mi eleniloru mahnitii,
S'ajutu prin ast'a scopulu ce urmareșeu si eu.
Dar' ducii nici in séma pe mine nu me ieu!
A face reu, séu bine, loru totu un'a le pare.
Va scé acusi se spuna acésta arma, care,
De si Troi'a-i deparate, cu sange-o voiou hrani:
De-a fi cine, copil'a-ti din mane-a mi-o rapí?
Fii linisita; sórtea-ti de-acum e 'n grig'i'a mea.
De si nu sum dieu, astadi unu dieu 'ti-voiu paré!

Clitemnestr'a.

O! cum se-ti multfamesc eu? cum se te laudu óre,
Cá laud'a se fie nici mica, nici pré mare?
La cei buni nu le place a fi pré laudati.
Nu voiou se plangu. Dorerea-mi o scii. Bunii barbatii,
De si n'au legatura cu cei nenorociti:
Pretestu ei totu 'si-afla de-ai face fericiti.
O! aibi mila de mine, ce suferu chinu nespusu!
Sperant'i-a-mi, de-ati fi sócra in ventu acum s'a dusu,
Dar' mórt ea ficei mele, me temu, nu va fi óre
Semnu reu si pentru tine si nunt'a-ti venitóre?
De-acést'a ar' fi bine, cătu poti, se te pazesci.
A tale vorbe insa suntu fórte 'ntieleptiesci.
Ai inceputu pré bine si bine-ai si gatatu:
Voesce numai tare, si fic'a-mi a scapatu.
Doresci se 'neinga si ea genunchi-ti, casi mine?
Acést'a pentru-o féta de si nu se cuvinte:
De vrei veni-va totiși, cu fac'i'a ardietóre
In foculu inocentei si virginei pudóre.
Séu pôte-avé sperant'i'a de mórt a scapá
Si fara de acést'a, prin mijlocirea ta?

Achile.

Nu vie ea. Pudorea e sacra pentru mine.

Clitemnestr'a.

Așii vré se-ti dàmu onóre, precum ti-se cuvinte.

Achile.

N'aduce inainte-mi copil'a-ti, o! muere,
Se nu dàmu de rusine. Cá-ci au multa placere
Ostasii — alte lucruri ne-avendu acum aci —
A defaimá pe altii mereu, si-a clevetí.
Totu un'a-i pentru mine, rogati-me séu ba:
Alu meu scopu, celu mai sacru, e a ve aperá.
Si candu audi aceste, se scii că nu mintiescu:
Se moru, de-a mori fic'a-ti, nici eu se nu traescu!

Clitemnestr'a.

O! fii ferice, scutulu celoru nefericiti!

Achile.

Dar' fà, precum ti-oiu spune, se fimu de reu scutiti.

Clitemnestr'a.

Vorbesce; cum se n'ascultu a tale dulci cuvinte?

Achile.

Candu amu poté spre bine intórce pe parinte.

Clitemnestr'a.

De-a ostei frica insa e anim'a-i cuprinsa.

Achile.

Motivele-i cadé-voru de altele invinse.

Clitemnestr'a.

O, ce se facu dar', spune-mi, de si nu am sperantia.
Achile.

'Lu róga se nu curme a ficei sale viétia.
La casu de 'mprotivire la mine vei veni;
Ér' de se pléca dinsulu, eu n'am la ce pasî,
Cá-ci ea va fi scapata si fara bratiulu meu;
Si-amicu si mai deparate cu dinsulu asiū fi eu.
Nici ostea n'ar fi 'n stare se-mi faca vr'o scadere.
Candu ar' vedé, cu mintea cá 'nvingu, nu eu putere.
Ast'feliu tóte ar' fi bine.

Clitemnestr'a.

O, ce bine vorbesci.
Asié voiou face tocmai, precum me sfatuesci.
De n'asiū ajunge insa ace'a ce dorescu:
Pe tine, spune-mi, unde voiou ér' se te gasescu?
In ce locu, vai, se cautu alu teu bratiu de-aperare?

Achile.

Voiou fi eu totu-dea-un'a aprope si 'n veghiare,
Se nu te véda ostea in urma-mi alergându.
Famili'a-ti strabuna eu n'asiū voi nici-candu
Se aiba vr'o rusine; cá ci Tindar nu merita
Rea faima. Elu e mare si viti'a-i renumita.

Clitemnestr'a.

Asié-i. Ascultu de tine, tu-mi fii conducatoriu;
Si, diei de suntu in ceriuri: cá omu bunu, placutu
loru,

Tu vei primi résplata acusi. Ér' de nu suntu:
Atunce la ce óre luptâmu p'acestu pamantu?

(Finea va urmá.)

Petru Dulfu.

Luxulu femeiei si Zestrea miresei.

Vedemu cu durere ca pe tóte dilele se impucina numerulu casatorillor si se inmultiesce numerulu acelor'a, cari — nesocotindu legile naturei — se decidu a duce o viétia solitara,— lipsita, ce e dreptu, de grigiale vietiei familiare, dar' lipsita totu-odata si de acele dulci delicia cari omulu numai in cerculu familiei s'ale le pôte afâ si gustâ.

Caus'a acestei impucinari a casatorillor si inmultiri a celibatarilor — dupa Dlu Dr. Felix — ar' fi luxulu femeiloru si dorint'i'a barbatiloru de-a sustiené famili'a din zestrea consórtei.

Cumca femeile suntu luxóse si ca barbatii cauta zestre, acést'a este pré veditu cá se aiba trebuintia de-a fi demonstrata. Ce'a ce inse ar' fi bene a se sci este: de unde provine acelu luxu, de unde ace'a trebuintia de zestre? Caus'a fiendu-ne cunoscuta, leaculu va aparé de sene; si, de nu me insielu, leaculu va fi unulu si acelasiú in contra ambeloru acestoru bôle.

A strigá vecinu incontr'a femeiei — dice Domnulu Mihnea — a ne plange neincetatu de usiurinti'a s'a, a declamá mereu incontr'a cochetariei s'ale, a-o certá necurmatu pentru iubirea s'a de a se gati, a-o dojeni intr'un'a

pentru luxulu ce desfasiura, a-o mustră de cu dîu'a pâna sér'a de pucin' a s'a seriositate: este pe atât de nedreptu, cătu de zadarnie! Unu reu nu pôte veni decât dintr-altu reu. Nimic'a nu se face fora necesitate. Femeile suntu luxóse acolo numai unde societatea cere că ele se fie luxóse; barbatii cauta zestre acolo numai unde societatea său cerculu in care traiescu î-i constringu óre-cum a cautá zestre.

Omulu are in elu o catatime de activitate pe care trebuie neaparatu se o cheltuésca; candu nu pote face binele, face reulu, dar' ori cum face cev'a: căci nimica nu este mai contr'a firei omenesci de cătu a nu face nimicu.

Femeiei i s'a rapitu tota libertatea s'a, i s'a circumserisu cu totulu campulu activitatiei s'ale, este deci firescu că ea se caute a intrebuintia ace'a activitate, ce simte imperiosu trebuintia de a se desfasiurá ori-cum va poté. Lasata libera, femeia ar' munci, ar' produce, ar' crea. Asuprita, nu-i remâne decât a se sili că se imblândiesca pe asuprioriulu seu.

Singur'a s'a preocupare devine deci de a placé, de a atrage atentiunea s'a, de a provoca dorintia s'a. Luxulu nu este decât unu fructu alu selaviei. Femeia sclava nu pote a nu iubí luxulu. Acel'a i este necesaru, indispensabile; ea se nutresce cu elu, traesce prin elu. Tierancele, cari au unu campu deschis u activitatiei loru, cari muncescu alaturea cu parintele, cu fratele, cu barbatulu loru, nu suntu luxóse; căci muncescu, producun, traiescu libere. — Femeia francesa, anglesa, nu numai din poporu, dar' chiar' din burghesia, nu este de locu luxósa; căci ori-cătu de asuprita ar' fi in dreptu prin legislatiune, traditiune, moravuri: este de faptu aprópe libera; căci muncescu, produce. A depinde de altulu este a nu fi liberu. Femeile cari au una maestria suntu singure libere; căci nu depindu decât de ele, potu discutá, potu face conditiunile loru cu celu cu care traiescu, potu tractá de egalu pe egalu.

Femeile cari nu au alta maestria decât frumséti'a loru, suntu silite a primi conditiunile ce li se impunu si a se aruncá in luxu; cautându vecinu a placé mai multu.

In Francia femeile au inceputu a ocupá o multime de functiuni publice si le indeplinesceu cu o esactitate, o scrupulositate rara. La poste, la telegrafu, prin sate, ora-siele, une ori nu vedi decât femei. Au tota calitatile barbatiloru, cu deosebire ca punu mai multa pasiune in ce'a ce facu.

Une-ori acést'a merge chiar' pré departe. In Statele-Unite de exemplu, unde la 100 de institutori suntu 70 de femei, ele adueu in functiunile loru unu tactu care se ar' gasi arare-ori la unu barbatu. »Déca li se pote adresá o mustrare, — dice Dlu Hippéau, — este numai că se dau cu o pré mare ardóre la laboriós'a loru munca si că compromitit pré desu sanetatea loru printr'unu escesu de lucru.«

In Francia la tota legatoriele, tipografiele, la care ele lucréza, suntu cu multu mai esacte decât lucratorii. In unele tipografii, numerulu femeiloru muncitoré este mai

mare decât alu bărbatiloru. In tota pravaliile se vedu femei. Ele adeseori tiene socotelela si stau la cassa. Neguțietorii cei mai avuti se falescu de a vedé pe fét'a său pe nevast'a loru muncindu alaturea cu ei. Numai in clasele inalte, printre cîrmuitori, femeile suntu considerate inca totu că simple papusi; si de ace'a acolo mai cu séma domnesce luxulu.

Se se deschida scoli profesionale pentru femei, se se admitta ele la posta, la telegrafu, pretutindeni in fine unde potu inlocui său insoci pe barbati: si luxulu va dispara; si femeia avendu o tînta inaintea s'a, va cautá a se instrui din ce in ce mai multu,

Luxulu disparêndu, femeia cheltuindu mai pucin si producându: barbatulu nu va cautá zestre; si seraculu că si bogatulu se voru poté cununá, fora a se teme că nu voru avé din ce-si nutri copii.

D. R.

Datine si credintie romane.

Rindunica.

(Fine.)

IV.

Afara de aceste două legende complete ale Rindunei si ce'a publicata de Dlu V. Alecsandri se mai află inca si două fragmente, cari mi suntu mie cunoscute, si anume: unul totu in Bucovina, era celalalt la România din Banat.

Déca aceste două fragmente nu s'ar' deosebi multu de cele de mai susu ie-asiu trece cu vederea, asié inse, credu că in interesulu sciintii, voru fi bine-primiti si acestea déca le voi reproduce aici.

Fragmentul legendei din Bucovina e celu urmatoriu:

Au fostu odata unu barbatu si o nevesta, carii au avutu trei copii. Éta că 'ntre dî moru tustrei copii, si candu se-i duse la grópa, maic'a loru, in locu se-i boceșca si se plângă dupa dinsii că alte maice, ea mergea in urma loru totu jucandu, batêndu in palmi si ridindu.

Nu multu dupa acést'a moru si sociii sei. Dar' ce schimbare?... Nevést'a nu mai era acum'a cea de mai 'nainte. ... Plangé si se tanguiá dupa dênsii, de gandială că cine sci pre cine a perduto. Si totu asié plangêndu si boindu, de se cutremurá camesia pe dêns'a, petrecu ea pe sociii sei la grópa.

Dupa ce se 'nmormentara acum'a betranii si dupa ce se 'nturnara cu totii de la tînterim a-casa, intrébă barbatulu pe nevést'a sa:

— Nevést'a! de ce, candu ni-au murit copii nostri tu n'ai versatu nici o lacrima dupa dênsii, ci ai jucat si ai risu si te-ai veselit u candu i-ai petrecut la grópa, era acum'a ca ti-au murit socii, adeca parentii mei, i-ai boicu si te-ai tânguitu dupa dênsii?...

— D'apoi bine! — respunse nevést'a, — dupa copii nostrii n'am plansu, ci am jucat si am risu; pentru că

**

prea bine am sciutu eu unde se ducu ei, că mergu în raiu, éra după socrii cum n'oiu plange, sciindu bine că pentru faptele loru trebue se mărga la munc'a cea vecinica a iadului!

Audindu barbatulu respunsulu nevestei sale se mania focu pre dêns'a si incepù a-o sfadi si a-o certá. Si totu asié, din un'a in alt'a, din cértă in cértă, vení tréb'a pâna la batae. Inse cандu sè dee barbatulu in nevěsta, acést'a se preface iute intr'o Rîndunica si sbóra pe ferestă afara. Atunci barbatulu da s'o prinda, dar' ajungându-o numai de códa, remâne cu tóte penele in mana, afora de cele dôue de pe de-laturi, cari au scapatu ne-smulse si cari pâna in diu'a de asta-di se vedu la Rîndunele.¹⁾

Fragmentulu legendei, care se afla la Români din Banatu, suna:

„Dupa tradițiune Rîndunica a fostu dintru inceputu féta, care se certá cu parintii sei, éra pre alti i-i calumnia. Pentru ace'a s'a prefacutu ea in form'a ei pre-senta, si trebue se-si faca cuibulu seu in camine, espusa fiindu fumului innegritoriu.²⁾”

V.

Acestea suntu legeudele Rîndunelei, câte le-amu pututu aflá eu pâna acum'a.

Din cele trei din Bucovin'a resulta că Rîndunica dintru inceputu a fostu o nevěsta ténera, care prefacându-se in form'a ei de pasere, a remas pâna in diu'a de asta-di cu gusia rosie si cu cód'a că o furcuita, după cum adica a uns'o barbatulu seu cu sânge si i-a smul-su mijloculu codii.

Dupa legend'a Dlui V. Alecsandri inse, precum si dupa spus'a unoru Români din Bucovin'a, Rîndunica a fostu dintru inceputu féta de imperatu. Éra rochi'a ei, cu care a fostu imbracata, dupa legend'a publicata de Dlu V. Alecsandri, s'a prefacutu intr'o planta cu flóre albastre, care infloresce primavér'a si se numesce »Rochiti'a Rîndunelei«.³⁾

Totu din caus'a acést'a, pentru ca Rîndunica a fostu dintru inceputu femeia, crede poporulu, că-si face ea cuibulu seu numai in podurile caselor, fiindu datu se petréca la unu locu, sub unu acoperemētu cu ómenii.

Dupa fragmentulu legendei din Banatu, mai susu aretatu, precum si dupa o colinda poporală⁴⁾ si facu Rîndunelele cuiburile sale prin podurile caselor de-ace'a, pentru că asié au fostu ele blastemate.

Tenoreea legendei banatiéna ni-e deja cunoscuta. A colindei inse e acést'a:

Sub o trupina de maru-peru se afla unu patu

¹⁾ Acestu fragmentu de legenda l'am auditu de la Jona Teresiu, din Ilisieșei.

²⁾ Arthur und Albert Scott. Walachische Märchen. Stuttgart und Tübingen. 1845. pag. 284.

³⁾ Op. cit. pag. 85.

⁴⁾ At. M. Marienescu. Poesia populara. Colinde. Pest'a. 1859. pag. 24.

Pe la fundu cu tunete,
La fustei cu fulgere,
Frembele de céra sănta
Totu topita si 'nvertita.

In patulu acest'a:

E culcatu unu Dumnedieu
Mititelu si frumuselu
Si la fația curatielu,
Fasiatul de-o 'mparatela
In fasiore de matasa.
Comanacu-i le bumbacu,
Cu trei flori in comanacu,
Un'a-i flórea mirului,
Alt'a viti'a vinului,
Un'a spiculu graului.

Si pe candum Dumnedeu dormia dusu, unu somnu greu, pe-atunci:

Et' venira Rîndunele,
Negrisiore, frumusiele,
cari, de-si incepura a cantá si a colindá, totusiú nu lu putura desceptá. Deci:

Rîndunelele sburara,
Catra mare se lasara,
Ele tóte apucara
Stropuleti pe aripele,
Petricele 'n penicele,
Er' la fiu că au venitu,
Cu-aripile l'au stropit
Cu petrile au sveritru. . .

Si facându ele acést'a, Dumnedieu celu frumusielu, desceptandu-se din somnu, se mania pe dêNSELE si le blas-teme dicându:

Rîndunea! fă-ti cuibulu teu,
Unde-a fi loculu mai reu,
Prin podulu seraciloru,
La grind'a stresineloru
Se te bata fumurile,
Cá pe feciori cugetele,
Cugetele de 'nsuratu,
Pe fete de maritat! . .

Éra-si se disce, că Rîndunelele si facu cuiburile loru prin podurile caselor numai pentru norocirea ómenilor si pentru curatieni'a loru. Unde suntu casele seu grajdurile vrajite de cine-va, acolo nu-si facu Rîndunelele nici odata cuiburi.)

Asemene, totu din causa că Rîndunica dintru inceputu a fostu femeia, crede poporulu, că nu e buna de mâncat; apoi că e forte pecatu a-o omori seu a-i strică cuibulu si ai sparge óule. Ba! nici mân'a nu e bine se puș pe dêns'a. Dreptu ace'a, fie-care Românu da de grija copiiloru sei că nu cum-va se se atinga de dêns'a, s'o omore, se-i strice cuibulu, seu se-i sparga óule, că-ci facându acést'a, pote se li se intempele vre-o nenorocire.²⁾

¹⁾ Credint'a Românilor din tienutulu Dornei com. de Dlu Petru Ursulu, cantorul bes. din Candreni.

²⁾ Credintia si datina comună in Bucovin'a.

E pecatu a omori pre Rîndunele, a le strică cuiburile si a le sparge óule inea si de-ace'a, pentru ca ele, dupa credinti'a poporului, suntu *spirit e*,¹⁾ suntu *gainele lui Domne dieu*,²⁾ si că atari nu facu nici unu reu ómeniloru, ci din contra ele aréta noroculu fie-carei case.³⁾ Unde-si facu ele cuiburile, acolo se 'ncuibéza si noroculu.⁴⁾

Românulu, care omóra vre-o Rîndunica, ii strica cui-bulu si-i sparge óuele, nu numai că se departéza noro-culu de la casa lui; ci se crede despre dênsulu că a comis uunu pecatu asié de mare, că si candu ar fi omoritu pre atare nev sta, i-ar' fi resipitu cas'a, si i-ar' fi nenorocitu copii,⁵⁾ si eumu a-omorit'o indata-i séca m n'a.⁶⁾

VI.

Afara de datinele si creditiele pâna aici insirate mai credu Românii cum că celu ce vede  nt ia-s -data primav r'a o Rîndunica sburandu, dar' ne ciripindu, acel'a va fi sanetosu si voiosu peste totu anulu; pe acel'a nime nare se-lu vorbésca de reu. Celu ce inse vede  nt ia-s -data o Rîndunica standu si ciripindu, acelui'a, se crede, că preste anu nu-i va merge bine, că va fi bolnaviosu si ómenii 'lu voru vorbă de reu.

Asemene nu e semnu bunu pentru cei ce audu  nt ia-s -data vr'o Rîndunica ciripindu in podu, că-ci atunci, credu ei, că preste totu anulu nu voru fi sanetosi si voiosi, ci voru fi slabii si bolnaviosi. Că nu au vediu't o mai  nt ia sburandu voru fi vorbiti reu de ómeni.⁷⁾

De vede o f ta s u unu flecau  nt ia-s -data primav r'a numai o singura Rîndunica, atunci, credu acesti'a, că preste totu anulu voru fi singuri, că nu se voru potea mar t a s u insur . De vede unu barbatu o singura Rîndunica, se teme se nu-i se 'nt mple vre-o nenorocire, se nu-i m ra nev st  si elu se rem e apoi singuru, vedu'voiu. Totu asi  credu si nevestele.⁸⁾

Numai o unica Rîndunica vediuta  nt ia-s -data primav r'a insemnéza, dupa credinti'a poporului român, tot'deaun'a singurata.  ra mai multe Rîndunele, vediute deodata, insemnéza, că preste v ra voru fi, cu cei ce le au vediu't, mai multi insi la unu locu.⁹⁾

O séma de Rom n, candu vedu pentru prim'a  ra primav r'a o Rîndunica, deaun'a stau pe locu si incep a sapă cu unu cutstu s u  ri cu ce au pe lângă d nsii sub calc iulu piciorului st ngu, si int mplandu-se se afle carbuni in loculu acel'a, atunci, credu ei, că preste totu anulu voru fi sanetosi si voiosi, si voru afl  preste v ra bani;  r' de nu afla carbuni, nu voru fi sanetosi. O séma

¹⁾ Com. de Vasile Ungur nu, rom. din Ilisiesci.

²⁾ W. Schmidt. Das Jahr und seine Tage etc. Hermanstadt. 1866. pag. 22.

³⁾ Com. de Dlu P. Ursulu.

⁴⁾ W. Schmidt. op. cit. pag. 22.

⁵⁾ Creditia comună in Bucovină.

⁶⁾ W. Schmidt. op. cit. pag. 22.

⁷⁾ Crediti'a Românilor din Calafindesci, com. de C. Racolt  si Sof a Fr neu, rom n e din locu.

⁸⁾ Creditia forte latita in Bucovină.

⁹⁾ Spusa de Vasile Ungur nu, Român din Ilisiesci.

inse credu că  de a afl  carbuni, voru muri.¹⁾ Altii  ra-si credu că,  de a vei sta locului unde vedi  nt ia-s -data vre-o Rîndunica, si vei face cruce, atunci,  de a vei vrea se sapi in acelu locu, vei află din intâmplare celu pucinu unu crucieru.²⁾

Unele Rom n e, candu vedu  nt ia-s -data o Rîndunica, suflă asupr'a ei si d cu:

»Cum se desparte c d'a t  si nu se incalcesce, asi  se mi se desparta si se mi se descalc sea ori-ce incalc tura si incurcatura candu voiu suflă asupr'a ei descurcându-o si desfac ndu-o.«³⁾

VII.

Mai deparate credu Românii, că vitele cornute, mai cu séma boii si vacile, pe sub cari sb ra vre-o Rîndunica se bolnavescu, si crusiescu adica se uda sange.⁴⁾

Cuibulu de Rîndunica se intrebuit ze de catra Români că medicamentu in contră arsuriloru si operit riloru prin focusi uncropu. Asi  cei ce suntu arsi s u opariti, luandu unu cuibu de Rîndunica parasitu, muindu lu apoi in apa calda săi leg ndu-se cu densulu la rana, spunu că indata se vindeca.⁵⁾

Se mai intrebuit ze cuibulu de Rîndunica inca si in contră anginei.⁶⁾  ra cei ce au friguri si nu potu scapă de densele se dice că, indata ce se afuma cu patululu din cuibulu unei Rîndunele, indata ilu lasa frigurile.⁷⁾

Vacile, cari suntu bolohanite, inca se vindeca cu cuibul de Rîndunica, si anume: cuibulu se m ie in apa calda si asi  se l ga apoi cu densulu ugerulu bolohanit u vacii.⁸⁾

Vitele, pe sub cari a sburatu vre-o Rîndunica si din caus'a acést'a crusiescu, dupa cum s'a arestatu mai susu, se potu vindeca numai cu cuibul parasitu de Rîndunica, adeca din care au sburatu Rîndunica, si cu puii, si anume se pune cuibul de-acést'a in tar tie si se dau apoi vitelor bolnave că se le manance, cari manc ndu-le, se d ce ca indata se vindeca si nu crusiescu mai multu.⁹⁾

In fine e Rîndunica de catra Români considerata inca si că unu profetu aln tempestatii si a anu-timpuriloru. Asi  se d ce că  de a vremea sta pe pl ie, Rîndunica si sb ra totu ating ndu pamantulu, si din candu in candu scóte sunete line, spari se si plangat re.  r' candu

¹⁾ Crediti'a Românilor din tienutulu Naseudului in Ardélu.

²⁾ W Schmidt. op. cit. pag. 22.

³⁾ Com. de Dlu P. Ursulu.

⁴⁾ Crediti'a Românilor din Ilisiesci si din alte sate din Bucovină.

⁵⁾ Datin'a Românilor din tienutulu Dornei com. de Dlu P. Ursulu,

⁶⁾ Vernavu. Physiographia Moldaviae. Bud a 1836. pag. 58. apud B. P. Hasdeu „O notit a istorico-medicala“ publ. in Column a lui Traianu Nro. 33. (143) din 1 Noemvrie. 1872. pag. 229.

⁷⁾ Spusu de Bucsanda Jenacheviciu, descantat re si elte Rom n e din Siretiu.

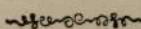
⁸⁾ Datin'a Rom. din Siretiu si din alte sate.

⁹⁾ Com. de V. Ungur nu.

va se urmeze vreme buna, ea sbóra susu si se jóca cu surorile sale. Déca ne amenintia vre-o vijelie, ea se perde pîntre nori si sbóra incetu.¹⁾

Candu incepî a veni Rîndunelele de prin tierile cele calde, unde petrecu ele peste iérna, e semnu cum că si primavîr'a a sosit u si că mai multu n'are se ninga. Era candu se ducu Rîndunelele de pela noi, atunci nu e de parte nici iérn'a.²⁾

S. Fl. Marianu.

Monet'a de auru.

Noveleta.

Mirés'a se retrase in odai'a s'a si acceptă pe mirele seu june, care se află inca in sala conversandu cu ospetii nuntii. Trecuse deja mediul noptii candu in urma soçiului multu-aspectat intră si ingenunchiă la picioarele frumosei s'ale neveste.

— Redică-te, iubitulu meu Giorgescu! — disă femeia intindîndu-si mâna dragalasia spre soçiu-i farmecatu.

— Ba! — respunse barbatulu, sarutându cu passiune manutia delicata a soçiei s'ale. Ba!... lasâme se remaniu si mai de parte in acest'a pusetiune si se-ti tienu manutie t'ale intru-ale mele; pentru că mie si acum mi se impare că totu lucrul acest'a nu e decât unu visu frumosu, din care desceptându-me nu te-oiu mai avé pe te-ne suflétulu meu, ... mă temu ca o se sbori angerulu meu, indata ce te-voiu lasă din mâna. ... Starea mea mi se pare asemenea cu a celor eroi din mithurile vechi-mei, cântate la lăgânulu meu, pe cari dînele i-i parasesc de comunu in celu mai fericitu momentu alu vietiei loru!

— Liniscesce-te iubitulu meu soçiu! si nu cugetă mai multu la visele copilariei tale, pentru că acuma te affi in realitate. Eri erâmu inca veduv'a Baronului Belford, astazi inse sum Elis'a Giorgescu, creditios'a t'a soçia.

Giorgescu avé causa de a-si imagină ca vre-unu geniu grăciosu a facutu acést'a intorsatura rapede in sórtea densului; pentru că abia cu patru septemani inainte de acést'a, elu erâ inca unu teneru seracu si necajitu si éea deodata se vede multu mai avutu si mai fericitu decât cumu si-ar' fi potutu inchipui si in cele mai fantastice vise ale s'ale.

*

Erâ de 25 ani, parentii i-i muriseră, si elu 'si susținé viéti'a din pucin'a léfa ce primia că ultimu scriotoriu la guvern. Odata, afându-se pe-o strata forte amblata a Bucureștilor, unu ecuipagiu splendidu se opresce lângă dênsulu si o dama de clasa inalta, plecându-se spre ferestr'a caretei, 'lu agraesce: »Domnule, Domnule!« In momentulu urmatoriu servitoriu, deschidiendu usi'a caretei, 'lu invita cu totu respectulu că se se urce in caretă

¹⁾ Isaia Schintea, in „Siedietórea“ an. I. Bud'a-Pest'a. 1875. pag. 47.

²⁾ Creditia comuna in Bucovin'a.

si se ocupe locu lângă dam'a eleganta. Dupa ce sau indeplinitu tóte acestea caret'a a inaintat mai departe cu mersu rapede.

— Domnulu meu! — incepù dam'a cu afabilitate, — ti-am primitu biletulu si am aflatu dintrânsulu că nu esti plecatu a primi amicabil'a mea invitare; sperezu totusi că vei avé gentileti'a de a onorâ cu presenti'a-ti pré pretiuita sérat'a mea de mane.

— Eu?... eu, magnifica domna? — intrebă cu mirare Giorgescu.

— Domni'a-ta, da domni'a-t'a. — O, Domnedieulu meu!... Scusă-me domnule! — disă cu confuziune dam'a..., Domni'a-t'a intru atât'a sémeni cu unu domn care s'a indatinat a me cercetă, incât am cugetat ca-e elu. ... Scusă-me domnule, scusă-me te rogu!... Ce vei cugetă domni'a-t'a?... O, Domnedieulu meu!... Dara asemenarea intre domni'a-t'a si cunoscutulu meu usioru ar' fi sedusu pe ori-cene.

Inca inainte de ce si-ar' fi potutu sfîrsi dam'a esplorabile s'ale, ecuipagiul se oprî in aul'a unui palatul pomposu si Giorgescu — amesuratu cerentielor bunei-cuvientie — trebuí se-si offere braziul pentru de a ajută pe dama la coborirea din caretă si la urearea dreptelor palatului.

Femeia era un'a dintre cele mai frumose si mai farmecatore fice ale Bucureștilor. Perulu ei finu că metas'a si negru că pén'a corbului, fața ei alba si frageda că floră liliei, intr'un'a cu buselă ei rumene că murele cari lasau se se védia dôue săruri de denti albi că alabastrulu si lucii că margaritarialu: nu poté se nu farmece si pe celu mai impretritu fiu alu Evei.

Gratiile ei orbiră pe Giorgescu; si acest'a bucurosu se lasă incântat de farmecele intr'unite in ea si se semfă pre fericitu ca, in diu'a urmatoria, potu luá parte la sérat'a arangiata prin trâns'a si nu preste multu se facă ospele de tote dilele alu ei. — Tener'a veduva avea multi adoratori, dara refusându pe unulu dupa altulu, i-i instreină dela casa; si peste câteva septemani, Giorgescu era singurulu ei favorit, caru'a apoi i-i intinse si mâna s'a.

Giorgescu nu era uritu, dara precum si elu insușiu bene scié, nu era nici frumosu, ér' vestimentele lui, că a unui functionariu teneru cu léfa de o mia lei, erau multu mai ordinare decât că se-i pota impută cenev'a că dora croitorului ar' avé de a-si multiamă fericirea s'a. — Nu a potutu socotî dara altu-cev'a, decât că domn'a Belford 'lu iubescce pentru sene insușiu, pentru calitatile animei si ale spiritului seu, séu ca dora are cev'a farmecu misteriosu, care i-a cucerit lui pe acést'a dina pamanténa. Elu's'a mirat de tote acestea, dara inca si mai multu s'a mirat candu, infaciösându-se la primaria, aici i se ceti contractulu de casatoria, prin care se dicé că dênsulu a daruitu fietorei s'ale soçia dôuedieci mii de galbeni si ca totu elu are o posesiune mare in Transilvania, o padure in Bucovin'a si unu palatul in Bucuresci; era mirés'a lui un'a dintre cele mai avute femei ale Angliei. Tóte aceste

i se parură unu visu, din care se teme în totu momentul că se vă desceptă. Preutulu i-i impreunase pe viotia prin tain'a casatoriei; și elu totu nu credé în realitatea celor intemplete cu dênsulu; pentru ace'a nici nu se îndepărta dela picioarele nevestei s'ale, ei i-i stringé cu pasiune manile dragalasie, temendu-se se nu o pierdă.

— Redică-te iubitulu meu Giorgescu! redică-te! — dise din nou jun'a femeia. — Vino si ocupa locu aici lângă mene, si asculta ce-ti voi povestii.

In urma Giorgescu trebuí se se plece la vorb'a societății sale, si redicându-se se asiediă lângă dêns'a, fora inse de a-i lasă manutiele fragede dintru-ale s'ale. Dupa acestea femeia 'si incepù enararea s'a:

* * *

A fostu odata o fetitie tenera, a carei'a parenti mai inainte fuseseră bogati, cari inse pe cându fetiti'a loru ajunse la etatea de 15 ani nu avéu decât ce'a ce poté câscigá capulu familiei cu munc'a si sérghinti'a s'a. Mai ântâiu locuiră la tiéra — in provincia — mai tardiu apoi se stramutără la Bucuresci, in sperantia ca 'si voru poté imbunatati starea. Dara nemicu nu e mai greu că a ne recâscigá avereia care o amu pierdutu si a ne avîntă la pușetiunea sociala din care ni-au scosu prejudiciul comunitu alu omenimei, care nu sufere in pusetiune inalta pre celi seraci, ori si câtu de bogati ar' fi ei spiritualminte. Parentele fetei se convinse curendu de zadarnici'a nisuntiei s'ale; si dupa o lupta cumplita cu lipsele si neajunsele vietiei, in urmă 'si plecă capulu spre vecinica odihna in unulu din spitalele capitalei. Femeia urmă nu preste multu pe soțiul seu si tener'a fetitie remasă singura, intr'o odaia din poditur'a unei case, din care proprietariulu scosese pâna si paturile cu paie ale multu deplânsiloru ei parenti si le vendu in pretiulu chiriei inca nesolvite.

Déca acést'a fetitia eră se aiba vre unu geniu benefacatoriu in viotia, acel'a trebuia se-i vină in cale intr'acestu stadiu alu desevederisitei miseratati si se o ié de mâna, — se-o sprigînesca si se-o indrepte in calea vietiei!... dar' de nicairi nici unu ajutoriu, de nicairi nici o vorba de mângaiare.

Tener'a fetitie statea acum singura in Bucuresci, fora parenti, rudenii său amici, parasita de toti, nu avé nici o bucatura de pâne că se-si aline fomea s'a; cercă, dora va capetă cev'a de lucru, dar' cene se dé de lucru său se primésca baremi in cas'a s'a pe o fetitie treintirósa? N'a capetatu de lucru. In urma ne mai potêndu rebâdă fomea ce o turmentă, 'si calcă pe anima si se hotără a porni — la cersit. 'Si infasiură capulu intr'unu velu, — singur'a moscenire remasa dela mama s'a, — se strîmbă de spate că se apara nepotintiosa; si asié esî la ultia. Aici 'si intinsă mâna rogoră spre trecatori. Dar' mânuti'a i eră inca frumosa, tenera si frageda, usioru o poté aduce in banuiéla; pentru ace'a si-o retrasă cu rapediune si si-o inveliú intr'o pânzatura grósa. Se radîmă apoi de unu cornu alu besericiei, cătu s'a potutu mai de-

parte de lampe, si de câte ori vedé trecîndu vre-o fetitie mai fericita 'si intindé man'a si ceré cu lacremi in ochi unu banu pentru de a-si domolî fomea. Dara fetitie de orasii su cuprinse de alte grigi si nu se indura a si bagă in busdunariu manutiele loru delicate, pentru de a scote vre-unu banu cu care ar' poté se aline suferintiele nefericitoru, si asié dela ele nu capetă nici unu banu. 'Si intinse apoi mâna si spre betrani, dara betranetă face pe omu sgârcit u si ne'ndurat, si asié si acesti'a incă trecură fora de ai ascultă suspinele. — Eră o séra rece si plouă, sentinetele militari si politianesci porniră deja la serviciul loru de năpte, candu tener'a fetitie aproape lesinata de fome 'si intinse inca odata mâna cerîndu elemosina. Acel'a spre care 'si intinse de astadata mâna era unu barbatu teneru, care oprindu-se indata, scosă din busdunariu unu banu si-lu aruncă fetitiei, pentru că precum se vedea i eră gróza a se apropiá de acésta schidóla si a-i dă in mâna banulu.

In acel'asiu momentu pasi inainte unu politiaiu si prindiendu de mâna pe fetiti'a cersitoria o agrai intr'unu tonu aspru:

— A, da asié stamu? ... Te-am prinsu scumpa paserică! ... Inainte!

Indignat u de acést'a tractare aspra a politiaului facia de cersitoria nevinovata, barbatulu care i dedese elemosina, pasi la mediulocu, prinse de mâna pe cersitoria, de care se ingrozia mai inainte si intorcîndu-se catra politiaiu dise:

Laura.

(Finea va urmă.)

SCANTEIUTIE.

— Drepturile reciproce ale casatoritilor suntu de trei specie, asié: Barbatulu si femeia esercéa unulu fața de celul alaltu dreptulu martialu (de resbelu); femeia fața de amiculu de casa dreptulu privatu; barbatulu fața de alte femei dreptulu publicu.

— Una convenire amorósa impiedecata. Unu inteleptu dede, din intemplare, preste o scrisore prin care unu cavaleru fixă societății densului una ora de convenire. Ce facă barbatulu? In locu se-si pună în rîndu revolverulu si se stă la pânda, că multi usiorateci, elu luă la sene cuti'a in care se află dentii falsi ai societății s'ale si sarutându-si pruncii plecă liniscit u de a casa. — Elu eră asiguratu ca soci'a s'a va remané a casa si nu se va prezenta, in locul unde o ascüpă idolulu sau, fora de neci unu dente in gura.

— Tradarea pedepsita. Intr'unu coltiu din gradină situata la spatele caselor Dlui X., ascunsu printre tufisia asceptă cu impacientia tenerulu B.

Dómna casei aruncă pe ferestre, in dreptiunea jude-lui o bucată de lemn.

N'atinse bene pamentulu si indiscretulu Azoru (câne), dintr'o saritura atinge lemnulu si o ié la fuga spre stapân'a s'a, bucurandu-se de serviciul ce-i face.

Dlu X., care esî pentru trebile s'ale observă ca pe lemnulu din gur'a cânelui eră legatu, c'o panglica rosă, unu micu biletu.

Mai curiosu de cătu ori candu de alta-data Dlu X. desface charti'a aplicata pe lemn si cetesce:

— «Mai ardinte iubindu-te decătu pâna aci, amorulu meu fația de tene cresc in totu momentulu. Barbatulu meu nu bânesce nemicu. Vino de séra la loculu sciuțu!»

Domn'a X. confusa si superata ca post'a s'a fuse cu nerusinare intrerupta de Azoru, vene iute se-i ie din gura corespondinti'a, ... dara... asta pe barbatulu seu cetindu-i expansiunile animei.

— O, cână tradatoriu! — murmură domn'a X. palida de tema si rusine.

— Asié dómna, canele tradéza devotamentulu ce mi ai juratu si pe care din nerodia tî-lu platiamu cu diecimi de mi franci pe fie-care anu, in baluri si voiagie....

— Inse... este prim'a gresiéla, si...

— Esi! — dîse sociulu sdrobitu de dorere.

Salonulu repudiatei femei a servit de aici inainte locuintia lui Azoru.

Dlu X. n'a incunguratu societatea femeielor, dara n'a mai facutu distinctiune intre ele.

Deceptiunea l'a orbitu atatu de multu că n'a mai vedutu femei bune.

— Unu reservistu din Clusiu, re'ntorsu din cumpănia bosniaca, sosí pe neasceptate la locuinti'a familiei sa; si astă usi'a inchisa.

— Da deschidemi Anutia, sum eu, iubitulu ten sociu.

— Te rogu barbate draga, re'ntorcete la gara; căci asij avé mare placere de a-ti esf inainte si a te primi cum se cade.

— Cetatiénulu Wilksohn din New-York tienù in catoria patru sorori un'a dupa alt'a. Candu morí si cea de a patr'a, elu se adresă din nou la socrulu seu, că se-i dé si pe fét'a cea mai mica ce o mai are. La acést'a cerere socrulu octogenaru responde:

— Bene, ti-o dau; dar' pentru Ddieu te rogu se numi ie în urma si pe betran'a mea sochia.

— Negustoria curioasa. In departamentulu jidau alu Amsterdamului, deasupr'a unei pravalia, se afla urmatorulu anunciu: Levi Robo am traficantu, tiene la dispositiunea publicului totu sciulu de zaharicale si compoturi, potcove, cuie si scobé, pele bene-argisita, cafea, céra, piperiu, si rumu, bumbacu, ace si tea; primesce si implinesce orice comisiuni in casa, grajd, pe mare si uscatu; ciunta aripile paserilor, codile cânilor si mătielor, tunde ómeni si vieti, rade barbi si mustetie si impletecesc cositie si sbiciuri. Soci'a densului jupanés'a Rachel tiene scóla pentru prunci si fetitie, pune lipitori si trage denti si masele, primesce si executa corespondintie intre persone cari nu sciu scrie si ceti.

— Principele Talleyrand se astă pe patulu mortiei incunguratu de multime de medici.

— Probati se tusiti ori se fluierati! i-i dîse mediculu seu de curte.

— Nu potu tusi, iar' de a fluera ve rogu se me dispensisati, pentru că se nu se dica, invetatiile mei medici, ca la finea comediei v'am fluieratu precum a-ti si meritatu! — replică principele si abia mai dicându unu »Adio!« adormí pentru totu-deaun'a.

— Utilitatea postei. — Dómne! Dómne! ca nelinisita sum! — dicé domnișior'a Luis'a nanasiului seu, — mama are se nasca mâne.

— Cum se pote? = eschiamà betranulu nanasiu — tatalu teu e dusu in streineta acum de doi ani.

— O! ace'a nu face nemicu, — responce fét'a, — tatalu meu ni tramite cate doue epistole in tóta lun'a.

IDEI SI PRINCIPIA.

— Nas cerea nu este nemicu, unde un esista si virtute. *Moliere.*

— Bunul semtin este invetatorulu vietiei omenesci. *Bosuet.*

— Esteriorulu unei femei trebuie se vorbesc ochilori, precum spiritul si caracterul ei vorbesc sufletului si animei. Nu destulu pentru dêns'a se se marginésca a urmari cu strictetă legile ordinei si ale curatieniei: la virtute s'ale trebuie se adauga amabilitatea; la curatenia si la ordine, bunulu gusta si gratia. *Contes'a de Gasparin.*

— Virtutea este fiz'a legitima a moralei; cainti este fiz'a ei adoptiva. *Ales. Dumas tatalu.*

— Viñiurile noastre suntu că unghile; le taiamu din candu in candu, dara ele érasiu crescu. *Thalès Bernard.*

— Fericirea este umbri'a omului: in suvenire, ea 'lu urmează; in sperantia 'lu precede. *Petit Senn.*

— Pentru celu dreptu esiafodulu este patulu gloriei. *Lamartine.*

REVISTA.

— Dobrogea s'a reincorporatu la pamantul Romaniei libere, in dilele 14/26—16/28 novembrie a. c. — Entuziasmul ostilor române, cari avură fericirea de a-si incoroná gloriile militare de pe Campulu Sangeliu cu acestu actu de mare insemmata istorica, — era la culme. Altetii'sa Regale Domnului Romanilor au fostu de facia la acést'a reluare in posesiune a vechia-i provinția romana. — Poporatiunea din Dobrogea intempiu pe noii compatrioti cu strigăte de bucuria si urrari de fericire.

— Românc'a din Bucur'a. In comun'a Bucur'a (Romania) traiau in fericire Maria si Stanu T. Mitu casatoriti de unu anu. Candu trămbiti'a resboiu cu Turcii chiamă pe osteni la granitia, Stanu 'si sarută soçia si pleca su stégu Stanu eră r-servistu. Resboiu incepù prin bombardari furiöse, Romanii trecură Dunarea, ... lacrimile inceperă a curge. — Intr'o demanetă, cuprinsu de doru, Stanu parăsi trupa si se intorse in satulu seu spre a-si vedé seçia. — »Ce cauti la mene, Stanu?« — strigă uimita Mari'a, candu 'lu vediu.

— Am fugit din ōste, că se traescu lângă tene, Maria! — „Vai! căta necinste este pentru noi!... Dù-ta, fugi Stanu, se nu te véda ai satului, ca moru. Tôte celealte femei plângu si se róga lui Ddieu pentru îsbând'a Romanilor, pentru viéti'a feciorilor si barbatilor lor din resboiu. Numai tu Stanu, ai parasit uoste in ceasulu de primejdia. Fugi, nu aduce rusineea pe capulu nostru!“ — Verbele tierancei fură asie de poternice, incătu Stanu rusinatu pleca la momentu. — Resboiu s'a sfârsit, dar' Stanu nu s'a mai intorsu in satulu seu. Mari'a plâng, că-ci singura a remasu pe lume, cu copilasialu seu. R. L.

— Administratiunea rusescă din Basarabi'a rapita dela Romania, a oprit u treccerea in acést'a provinția a diuarialor „Romanulu“ „Romania libera“ s. a. Buhele se temu de lumina: Pecatosii se temu si de umbra.

— Russificare prin casatorie tiéntesce marele colosu moscovitu. Cu acestu scopu s'a demandat sub-oficialilor si soldatilor din armat'a rusescă, care tiene ocupata Bulgari'a, că se se casatorescă cu fice de-ale Bulgariei, — facându-se si multime de avantaj tuturor cari urmează acestui ordinu.

— Teodoru Petrisioru profesor la gymnasium superioru din Blasiu Collaboratoru primariu la »Cartile Sateanulni romani« — unu barbatu nefigiat in lucrari tiéntore la promovare si redicarea poporului romanu, — a repausat in 22 novembre/4 decembrie a. c. in spitalulu civilu din Sabiu. - Fiile tierin'a usiora si amentirea eternu-benecuventata!!

— Au impuscatu doi individi malcontenti asupr'a Regelui Spaniei si asupr'a Regelui Italiei, — dar' din fericire nu i-au nimerit.

— + Vasiliu Juga notarul cerc. iu Suciu'l sup. a fostu nimerit in capu deodata cu patru glontie impuscate pe ferestra, in 3 decembrie st. n. sér'a la 3,6 ore. Elu se astă la mésu in brața cu unu fiu alu seu er' ceialalti trei fi ai sei impreuna cu num'a loru se astă assmenea in giurul mesei. Acestor'a nu li se in templă nemicu: dânsul inse, foră de a poté dice unu singuru cuvântu, cadiu indată la pamant cu craniul frântu bucati. Hotii se urmarescu. — Repensatul a fostu unu Romanu adveratul zelosu pentru totu causele nationali besericesci si colastice. Domnedieu 'lu odihnesca pre dânsulu si ingrijescă de famili'a lui!!

— Resbelu a eruptu intre Anglia si Afganistanu, care este unu statu asiaticu.

— Resbelul Oriental scrisu de Dlu Dr. A. P. Aleksi si Macsimu Popa, va continua a aparé. In dilele acestea se voru distribui Brosuri IV. V. si Edit. II-a Bros. II.

— H. Bresnitz redactorele diuariului filo-romanu »Der Osten« a fostu decoratul de catra Principale Serbiei cu Crucea de oficiarul alu Ordinului Takova.

— Hymen. Se cunună Domnulu Augustinu Cosm'a cu Domnisióra Julianu Popu in Dersia la 17 novembrie a. c.

— Flóre-uriasia a aflatu Caletoriulu Beccari in insul'a Sumatra. Aceasta flóre e fórtă frumósa si maiestósa; si are grosime de unu metru. Beccari a numit Amorophallus titanus.

— Pommerani'a, naia americana pentru transportu, lovindu-se in porturile franceze cu alta naia s'a confundat. Dintre 214 caistori ce se aflat pe dén'sa 172 au scapatu.

— »Scóla Română a carei intrerumpere o regreata atâtu de multu corpulu didacticu romanu, impreuna cu toti celi interesati cătu-si de pucinu de caus'a invetiamen-

tului nostru poporalu — va reaparé de-o-cam-data in fascioare lunarie de căte 3 côle si invelitóri'a cu pretiulu de 4 fl. pe 1 anu séu 2 fl. pre $\frac{1}{2}$ anu. — Program'a remâne ace'a-si numai cătu tractatele practice voru ocupá pe viitoriu unu locu mai estinsu. — Anulu feiei se va incepe cu lun'a lui octomvre si se vá finí cu lun'a lui septemvre. Fascior'a 1 a aparutu la 25 octomvre a. c. — Prenumeratiunile se se faca la „Redactiunea »Scólei Române« in Sabiiu“ cu bani gata: că-ci pe creditu nu se va dâ nemenui. Cunoscintiele estinse si pracs'a indelungata a Domnului Redactoru Vasile Petri, precum si a profesorilor si invetiatorilor romani cari s'a angagiatu a collucrâ la acesta foia ne garantéza pe deplenu, ca ea se va tiené si pe viitoriu la inaltismea problemei s'ale, si astfelui va reprezentá cu demnitate scóla româna.

Gacitura de siacu. De Mihaiu Popu Babutianulu.

Prenumerantii
»Am. Familiei.«

i-	u-	s-	i-	G-	e-	G-	n-	tu	scu	te,	re,	tu	De	De	is-
i-	p-	r-	g-	e-	a-	ma-	a.	rin-	tin-	ce-	li-	te,	vó-	ce	re,
R-	g-	î	de	l-	H.	d-	r-	re-	O!	pa-	O!	De	lu-	le	ste-
o-	a	r-	o-	'a	nulu	esti	Dus-	te;	re	po-	min-	ne-	rea	tó-	ai
o-	P-	c-	e-	é	le,	ju-	ca-	pré	ge-	A-	fló-	ci-	a-	le	ce
le,	de-	frun-	e-	ta-	tu	o-	an-	A-	ci-	cal-	ni-	A-	'n-	só-	re-
'n-	prin	Fa-	câ	ta,	A	A-	Pe	cro-	sce	te	ju-	ca	sce,	ju-	le-
lu	me-	a	ta	tie-	—i	te-	be-	ne	ce;	loru	ca!	ta-	re-	flo-	candu
drulu	sce,	e-	sè	te.	ju-	ma,	na	sce	iu-	ta-	In	mea	mi-	—i	sce,
tii	se	man-	La	si	ra	rin-	san-	ma-	dom-	dul-	—í	plé-	be-	ra	ca-
Pe	vi-	bre-	'n-	ca	ce,	tu	mea	pa-	—í	si	cea	tie-	pa-	De	zim-
um-	ti-	ne,	ne	ti	tór-	fà	pre	ta	cea	blandu	ca	re!	De	Pe	se-
Dom-	Me	me	scu-	De	iosu	eru	ca	Si	cum	dra-	ca	crén-	ri-	có-	ghia-
rinti	te-	ra-	nu-	pe	te.	de	—a-	rin-	le	Si	Câ	Ce	da-	ra	ria
a-	ne	Sub	su-	ra	le-	Vo-	Dar'	ai	ga	pa-	g'a	fri-	ta	r'a	re-
sce,	fe-	pe	mi-	tro-	si	min-	e-	esti	te	tu	can-	pre-	la	to-	fa-

Se poate deslegá dupa saritur'a calului. — Terminulu pentru deslegare e 10/22 decemvrie a. c. — Intre gácitori se va sortiá „Dorulu“ collectiune de poesie, ambe volumurile in o legatura eleganta; mai departe »Motii si Curcanii« dn A. I. Odobescu si 3 exempl. din novel'a »Amoru si dincolo de mormentu.«

Dlu Jónu E. Tie-
ranu librariu in Orav-
itia, Dlu Tim. Mi-
cilea advocat in Ca-
cova, Dlu Joanu Le-
pa adv. in Oravitia,
Dlu Jos. Novacu do-
cente in Oravitia, Dlu
Jeano Sporea cance-
listu in Oravitia, Dlu
Dim. Pooreanu comer-
ciente in Oravitia, Dlu
Georgiu Pooreanu
cojocariu in Oravitia,
Dlu Georgiu Drag-
vescu docente in Orav-
itia, Dlu Baltazaru
Munteanu advocatu in
Oravitia, Dlu Baltazaru
Apostolescu cal-
cianariu in Oravitia,
Dlu Pavelu Cimpo-
neriu notariu cerc. in
Oravitia romana, Dlu
Nicolau Simu docente
in Rachitova, Dlu Ge-
orgiu Tiunea docente
in Varadia, Dlu Joanu
Capetiu docente in
Greovatiu, Dlu Jos.
Rosiu docent in Cher-
necea, Dlu Pavelu
Laticu docente in Ji-
titu. Dlu Joanu Orza
docente in Cielova
rom., Dlu Ales. Phi-
lippovicu not. cerc.
in Maidanu, Dlu Ales.
Popoviciu not. cerc.
in Greovatiu, Dlu Oc-
taviu Madincea pre-
otu in Iladu, Dlu
Dem. Prunesiu peda-
gogu III. in Caran-
sesbeiusu.

— Voru urmă. —

Deslegarea Gaciturei de siacu din nr. 6.

Frumosu e Adeverul, frumosa e Dreptatea,
Cerésca-i Libertatea la cei ce o iubesc;
Frumosa-i Modestia, Blandetia, Castitatea,
Siblina-i resplatierea din sénulu feciorescu!
Dar' mai frumosu in lume nu credu că se mai fie
Că sfânta Armonia din Templu lui Isus,
Nascuta din Lumina că lumea se re'nvie,
Dar' care e aproape de vecinicolu Apus.
Că-ci legea s'a cea sfântă si vocea s'a divina
Propaga Bunatatea si sincerulu Amor,
Prin ea vedem fericea, prin ea acea lumina
De care fugu misieii in umbra cu flor.

Bene o au deslegatu: Domnele si Domnisiorele: Emilia Popa n. Marcusiu, Eufrosina Petrescu, Emilia Bordanu, Victor'ia Maximu, Cornel'ia Indre, Luy'ia Huz'a, Eu'en'ia Bercianu, Ravec'ia Anna Precupu; si Domni: Demitrie I. Papau, Joachim Munteanu, Teodoru Demianu, Teodora Rom. Bota, Augustin Lazaru, Dimitrie Prunesiu.

In urmă a scrisi esecute in 28 nov. 10 dec. premiul antâiu (o icôna) la debândit Domn'a Eusebina Petrescu din Cras'ia (Bucovina) ér alu doilea Dr'ia Emilia Bordanu din Tuzosiu.

Deslegarea Logografului din nrulu 7.

Celea 15 cuvinte formate din silabele noteate suntu: 1) **Aurelu** 2) **Magureli** 3) **Infant** 4) **Catargiu** 5) **Ungvár** 6) **Lycurg**
7) **Udine** 8) **Faun** 9) **Avere** 10) **Mama** 11) **Ideal** 12) **Leu** 13) **Isac** 14) **Efendi** 15) **Ingemann.**

Literile initiali a acelor cuvinte, cindu-se de susu in jos, dan numele foiei „**Amicul Familiei**“ ér literile finali cindu-se de josu in susu dnu numele Redactoarei acestei foie „**Niculae Negruțiu.**“

Bene o au deslegatu: Domnele si Domnisiorele: Emilia Popa n. Marcusiu, Valeria Victoria Vicasiu n. Papiriu-Popu, Leonita Christianu, Maria Turcu, Eugen'ia Bercianu, Cornel'ia Indre, Ludovic'ia Huz'a, Elisa Dragalina; si dela Domnil: Dr. Ioan Ardeleanu, Joachim Munteanu, Antoniu Vass, Aleșandru Popovici, Georgiu Junculovici, Dimitrie Prunesiu, Gerasim Domide, Ioan Popu Sapianta, A. P. Floriana, Basiliu Masc'a Popu, Alessiu Viciu, Nestor Opreanu.

In urmă a sortirei esecute in 28 nov. 10 dec. premiul antâiu (o icône) 1'a debândit Domn'a Valeria Victoria Vicasiu n. Papiriu-Popu din Iclodul-mare, ér premiul alu doilea (5 exempl. nov. „Amoru....) Domnisiorela Elisa Dragalina din Caransebesiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj-Napoca

AMICUL FAMILIEI.

FOIA BISEPTEMANARIA.

PENTRU TOTE TREBUINTIELE VIETEI SOCIALE.

Instructiune.

Distractiune.

ANULU II. — 1879.

Va esî la 1/13 si 15/27-a dî a fia-carei lune in numeri de cîte 1—1½, cîla, formatu cuartu mare, papiru finu, tipariu indesatu.

Va publica articii sociali, poesie, novele, romanuri, suveniri de caletoria s. a.

Va tracta cestiuni literarie si scientificice, cu reflesiune fiindu la cerentie vieti' practicee.

Va petrece cu atentiu vieti' sociale a Romanilor de pretotindene, precum si a celoru-alalte poporatiuni dein patria si st'ainata.

Prein umore dulce si satira alésa, va nisui a face cîte una óra placuta familiei strivite de grigiele vietiei.

Preste tota va nisui a intinde totororu individilor dein familia una petrecere nobile si instructiva.

Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e **3 fl. v. a.**, pre ½ anu **1 fl. 50. cr. v. a.** — pentru Roman'a si strainatate pre 1 anu 8 franci — lei noi, pre ½ anu 4 franci — lei noi; si a se tramite la redactiunea foiei in Ghierla (Sz.-Ujvár).

Colectantii primescu gratis totu alu cincile exemplariu.

Articlii originali, la cererea auctoriului, se remuneră a mesuratu materiei si estensiunei loru.

Esemplarie complete din anulu I.—1878 alu acestei foie mai suntu cîteva si se vendu cu cîte 1 fl. 50 cr. v. a. seu 4 franci = lei noi.

Proprietaru, Editoru si Redactoru respundietoriu: **Niculae F. Negruțiu.**

Imprimari'a lui Joanu Stein in Clusiu.

PREDICATORIULU

SATÉNULUI ROMANU.

Scriere periodica pentru predice si alti articli dein sfer'a besericësca.

Cursulu V. — Anulu 1879.

Va esî in fascicli lunari cîte de doue cîle, si va publica:
a) Predice pre dominece, serbatori si diverse ocasiuni, — intre acestea unele prelucrate dupa s. Ioanu gura de aur si alti ss. parenti si oratori celebri ai besericiei lui Christosu; b) Predice generali despre vertuti si viciuri, precum si predice intocmita pre cele patru anu-tempuri; c) Diverse tracate retorice si catechetice, precum si alte tractate teologice, morali, pastorali etc., d) Biografiele celor mai celebri barbati (archierei s. a.) ai besericeloru romane, dein cindu in cindu si biografi'a a cîte unu s. parinte alu besericai resaritene (ss. Vasiliu, Gregoriu, Ioanu s. a.); e) Poesie religiose, morali si preste totu literarie; f) Istoriore si proverbe morali, precum si ori-ce cuvante intelepte si amenunte aplicabili la predice si alte elaborate religiose-morali; g) Revista besericësca, scolasteca si preste totu literaria. Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e **1 fl. v. a.** (10 franci — lei noi) si e a se solvi inainte baremi de dijumetate. — Prenumerantii „Predicatoriul sat. romanu“ vor primi gratis scrierea periodica »Cartile sat. romanu.«

CARTILE SATÉNULUI ROMANU.

Scriere periodica pentru tote trebuintiele poporului romanu.

Cursulu IV. — Anulu 1879.

Va esî in fiesecare luna cîte una carte, baremi de una cîla, — si va publica: a) Istori'a Romanilor, dedusa, pentru poporul romanu, in forma de dialogu; b) Descrierea vietiei (biografi'a) a cîte unu barbatu mai vrednicu de amentirea si recunoscientia poporului romanu; c) Cunoșcentie dein economia, industria, medicina, juridica s. a.; d) Poesie vechie si noue, — mai cu séma de acele, cari atingu mai de-aprèpe pre poporul nostru si impregiurările, in cari elu a traitu si traesce; e) Anecdote, proverbe si cuvante intelepte, de inventiatura si petrecere; f) Unele si altele din lumea mare. Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e numai **1 fl. v. a.** (3 franci — lei noi), care e a se solvi inainte.

HIGIEN'A SI SCOL'A.

Foia pentru sanetate, morbi, educatiune si instructiune.

Cursulu IV. — Anulu 1879.

Va esî in 1/13 dî a fia-carei lune in numeri baremi de cîte o cîla, si va publica: articli din sfer'a igieniei, medicinei poporale si a educatiunei si instructiunei poporale; — urmarindu afóra de ace'a toti pasii facundi pe terenul scolariu si literariu, si tienendu in evidenta pe cetitorii sei cu tote legile si despusetiunile privitorie la caus'a igienica si scolastica.

Cuprinsulu acestei foie este de mare valoare, pentru ace'a o recomandam publicului cetitoriu, dar' mai alesu parintilor, invetatorilor si directorilor de scole.

Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e **2 fl. v. a.**, pentru Roman'a si strainatate 5 franci — lei noi.

A se adresă pentru ori-care din aceste foie la editiunea loru in Ghierla (Szamosújvár).

Colectantii primescu gratis totu alu cincile exemplariu.

POST'A REDACTIUNEI.

— Abonamentele pe anulu 1879, ne rogamu a se face inca in cursul acelui luna, ca se ne scim' orienta cu privire la numernu exempliarilor tiparinde. Pretiulu e a se solvi inainte.

— Onorabile Societati cari ni-au cerut exempliaru gratuite, afe ca noi nu disponem decât peste ½ parte a pretiului de abonamentu — ½ parte fiindu a Imprimariel-Editore — si asi' nu le potem face altu favoru decât a le ierta competentia nostra de 1 fl. pe anu seu 50 cr. pe ½ ann.